www.svoboda-news.com

JAN 30 1922

Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, of the Act of June 12, 1917, Jersey City, New Jersey. — By order of the President: A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 21. — Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 27. січня, 1922.

VOL. XXX. — No. 21. — Jersey City, N. J., Friday, January 27, 1922. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ПРЕЗ. ГАРДИНГ ПОСЕРЕДНИЧИТЬ МЕЖИ ЯПАНОМ ТА КИТАЄМ

ВАШИНГТОН, 25. січня. — Президент Гардинг вмішався в справу китайської провінції Шантунга, котру віддано Японови на версайській конференції, та старається довести до якоїсь згоди межи представниками Япону та Китаю.

Япан уже годився на відступлене провінції, але домагався для себе широких прав в заряді шантунгської зелізниці, яка становить немовби хребетний стовп провінції. Японці хотіли мати в головній дирекції зелізниці трох головних урядників, щоби в той спосіб запевнити собі вплив на зелізницю і на провінцію. Кроні сього Япан противився китайському бажанню сплатити державний довг Японови як найскорше, щоби в той спосіб позбутися всеї зависимости Китаю від Япану. За стараннем англійських та американських посередників усунено значну частину непорозумінь межи Японом та Китаєм, а щоби наклонити Китайців до остаточних уступств, президент Гардинг відбув конференції з трома представниками Китаю і старався намовити їх, щоби вони згодилися на послідну пропозицію згоди, предложену Америкою, після котрої Япан мавби дістати в заряді зелізниці двох головних урядників, а Китай мавби сплатити зелізницю протягом пятьох літ.

СЕНАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ РЕВІЗІЇ ВЕРСАЙСЬКОГО МИРА.

ВАШИНГТОН, 25. січня. — В сенаті виступив з промовою сенатор Бора зі стейту Айдаго і заявив, що всякі зусилля американського народу довести до привернення нормальних умов в Европі будуть безуспішні так довго, як держави не згодяться на ревізію (зміну) версайського мира.

На його погляд, американські делегати на мариську конференцію поступали розумно, але европейська дипльоматія потрафила перебороти здоровий розум Американців. Сі дипльомати хотіли зруйнувати Німеччину, не бачучи, що спихаючи Німеччину в пропасть, самі полетять за нею. Тепер Америка не може прийти Европі на поміч так довго, поки вона сама не впорядкує своїх справ політичних і економічних. Як довго версайський мир не змінений і як довго пробують його виконувати, так довго всяка поміч Европі буде марно викиненим грошем. Аргумент, що версайський мир мусить бути виконаний тому, бо Німеччина може грозити новим мілітарним нападом на сусідів, не має найменчої основи.

РЕПУБЛИКАНЦІ В КОНГРЕСІ ЗА БОНУСОМ ДЛЯ ЖОВНІРІВ.

ВАШИНГТОН, 25. січня. — Хоч секретар (міністер) скарбу Мелон виступив пару днів тому зі заявою, що ухвалене бонуса для бувших американських вояків викличе поважні клопоти для уряду і вложить тяжкі податки на плечі податковців, більшість републиканських членів конгресу постановила на своїх зборах внести законопроект про бонус і старатися переперти його через конгрес.

РОЗЛАМ НА ФАРМЕРСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ПОГЛУБЛЮЄТЬСЯ.

ВАШИНГТОН, 25. січня. — Поодинокі комісії фармерської конференції, що почалася тут в понеділок, ухвалювали без опозиції ріжні предложення уряду, як домагання обниження тарифи (оплати) за перевіз фармерських продуктів зелізницею.

Рівночасно поза обрадами комісій зростало невдоволенне з конференції. Чим далі, тим більше причин для невдоволення находять собі ті делегати, котрі дійсно займаються фармерством. Вони закидають урядови, що конференцію скликано на те лише, щоби ухвалити ряд урядових пропозицій та в той спосіб дати піддержку урядови в його боротьбі проти так званого фармерського бльоку у конгресі. Серед одної части конференції починають кружати думки, щоби покинути конференцію і скликати другу, яка малаби краще представити опінію американських хліборобів, як скликана урядом. В тім напрямі уже навіть працює кілька фармерських організацій.

ДЕБАТА НАД ЗАКОНОПРОЕКТОМ ПРОТИ САМОСУДІВ.

ВАШИНГТОН, 25. січня. — Палата послів закінчила нині дебату над законопроектом Дайера проти лінчів (самосудів).

Підчас дебати прийшло до острих словних перепалок межи конгресменом Сисоном, демократом з Мезури, та Купером, републиканцем з Висконсин; другий заявив, що боронити лінчів значить боронити правління юрби. Ця дебата викликала була таке замішанє на галерії, де було велике число слухачів, переважно Мурнів, що зі. предсідатель мусів зарядити зал. За ухваленням законопроекта говорив горячий лас конгресмен Мондел. Підчас дебати виступив також нюйорський конгресменКокрен, перший демократ, який заявився за законом проти лінчів.

Загальна сподівається, що законопроект таки дістане більшість, хоч можливо, що опозиція потрафить переперти в йому поважні зміни, які можуть значно зменчити його вартість для побоювання самосудів Мурнів в полудневих стейтах Злучених Держав.

АМЕРИКА ТА КОНФЕРЕНЦІЯ В ГЕНУЇ.

ВАШИНГТОН, 24. січня. Президент Гардинг дав до пізнання, що ще сього тижня вирішиться участь уряду Злучених Держав в Конференції у Генуї. Яке буде се рішенне, покищо не знати. Припускають, що Злучені Держави не візьмуть участи в конференції на рівні з другими, а вишлють туди лиш дипльомата з обовязком приглядатися.

УЧЕНИК ПОЗИВАЄ СВОЮ УЧИТЕЛЬКУ

Один нюйоркський хлопчина, Милтон Голдберг, вніс через свого опікуна позов до суду о 25.000 долярів відшкодовання за втрату ока. Позов внесено проти учительки, котра мала вибити хлопцеви око лінійкою. Ціла пригода мала случитися в школі. Коли учителька приказала ученикам принести до її стола домашні задачі, о. дин, а ученик, Фелдман на імя, не приніс. Учителька почитала його, чому він не приніс задачі. Хлопчина не відповів на се нічого. Учителька спитала ще раз, а коли сей і сим разом не відповів, учителька ударила його лінійкою. Та хлопчина й тоді ще не відповідав, і учителька замірилася на нього лінійкою в друге. Фрідман ухилився, а учителька ударила лінійкою Голдберга, котрий сидів перед Фрідманом. Лінійка розбила шкло в окулярах Голдберга а кілька кусочків шкла зайшло в око. Нещасного вислано зараз до щпиталю, де він був щість тижнів. По якімсь часі показалася потреба зробити йому операцію і хлопчині вибрано око. Учителька боронитьcя, що се був собі звичайний шкільний випадок.

АМАТОР ПОСТІВ.

В місті Медисон, в стейтіЛінді яна, поліція арештувала якогось Відіема Ровна за те, що він примусив свою жінку постити через 51 день за рядом, щоби в той спосіб вилічити їх від ревматизму. Через протижний піст жінка заслабла поважно так, що лікарі навіть не сподіються удержати її при життю.

Як Ровна привели до тюрми, він заявив, що вірить в піст як лічниче средство. Щоби показати, що він дійсно вірує в те, що радив робити своїй жінці, він заявив, що готов зажити свого лікарства" і почати постити. З тим він дійсно почав постити, хоч сам чується здоров як віл.

ВИПИВ ДОКАЗІВ.

Перед федеральною давою присяжних суддів в Бруклині, в стейті Ню Йорк, ставало шістьох обжалованих. Кождого з них обжаловали агенти прогибіційного уряду, що він продавав горівку, відому під назвою „Овлд Континентал Кентакі Гвиски". До суду привезено на розправу бочівку сеї горівки, щоби мати повний доказ вини проти обжалованих. Коли почалася розправа, судді донесено, що на судову салю увійшов судовий хемік, щоби зробити хемічну аналізу та переконатися, чи предложений в суді напиток дійсно має в собі алькоголь. Судія на се заявив:

„Пощо аж хеміка? Се розтрата часу. Отворіть одну бочівку і дайте присяжним суддям покушати. Кожний молодик вміє розпізнати горівку".

Один судовий послугач цідійов до бочівки з доказом, розкорнував її, наляв її у фляшку і подав лаві присяжних суддів, не подаючи келіхів. Один давник по другім, починаючи від предсідателя, пригуловав фляшцину до уст і потягав з фляшинки кілька ковтків. Лише двох джуріменів відмовилося пробувати доказів, спускаючися видно на знанне своїх товаришів.

Коло першої години в полудне суддя покінчив уже своє навчанне для лави і випустив їх на обід, порадивши їм забрати зі собою докази. Кількох присяжних суддів метнулося до фляшини на столі, наповнило її ще раз горівкою і відійшли до комнати для присяжних суддів. В дві години пізнійше вони принесли порожну фляшину без доказу і заявили, що на їх думку обжаловані не винуваті. Суд увільнив усіх шістьох.

Кажуть, що через сей поступок суду служба на лаві присяжних суддів стала дуже популярна.

КОМУНІСТИЧНЕ „ГОСПОДАРСТВО"

Хар. „Вісти" з дня 25 листопада (ч. 229) пишуть, що катеринославська управа „культурних господарств" має в своєму розпорядженню лише 50000 пуд. фуражу, між тим потрібно одного лише сіна 89000 пуд.

Так газета повідомляє з Ахтирки, що в звязку з небувалою недостачою фуражу в місті і повіті можна зауважити масове мишення худоби на мясо.

ЗАТРОЄННЯ АЛЬКОГОЛЕМ.

Нюйоркська поліція доставила до публичних шпиталів за один день аж пятеро людий, затроєних алькоголем до утрати притомности. Всіх їх найдено вулиці без притомними. Межи ними є одна женщина та яких сорок літ маючий мущина, котрий подав своє імя як Андрій Сігарський. Лікарі лічуть їх тепер на остре затроєнне алькоголем; трое з них затроїлося пючи деревяний алькоголь, а двоє просто перепилися. Поліція і лікарі кажуть, що послідними тижнями люди стали дуже неосторожні і число людий, що лічуться на тяжкі затроєння алькоголем, сильно зросли.

„КОНОКРАДИ В ГАЛИЧИНІ.

Був в армії Абрагама славновісного полковника на кресах, Владислав Ничай, родом з Миколаєва над Дністром. Закидувано йому, що ще тамтого року з бандою оприщків замордував селянина Дацка на гостинниці з Краєва до Львова, але того недоказано. Згодом одначе почалися в жидачівському, бобрецькому і львівському повіті численні крадіжі коний і то у свідомійших селян Українців. В селах Гуті Щирецькій вкрадено 4 пари коней, в Ляшках Мурованих 2 пари коний, в Дроговижі пару в Цуцилівцях пару в Бродках пару, в селах бобрецького повіта 4 пари. Завдяки жандармови Микитиновн вдалось викрити, що тих всіх крадіжий довершив саме „абрагамець" Ничай, відзначений свого часу хрестом заслуги за хоробрість. Найдено при ньому кілька леґітимацій на прізвища: Льолек Владислав, Ромек Льолек і з армії Абрагама: Віктор Божевіскі, слухач медицини. Сей „слухач" мав спільників: Хамсухора з Миколаєва, Гедале зі Стрия і Лейзора Лунія з Комарна. Всіх їх арештовано. Ничай має 4 спільників, також „Абрагамчиків" у Львові яких не арештовано.

ПЕТЛЮРА У „СОЮЗНИКІВ".

Краківська польська газета „Глос Народу" доносить з Варшави, що. Раковський звернув ся до польського міністра закордонних справ Скірмунта з новою нотою в справі участи П. Ріддіу, (польської дефензиви) в акції Тютюнника. І Петлюри. Нота подає, що Петлюра знаходиться в Тарнові під прибранім назвищем Полтавченка.

АНГЛІЯ НЕ ХОЧЕ ФРАНЦУСЬКОГО ПРОЄКТУ НА БРИТАНСЬКО-ФРАНЦУСЬКИЙ ДОГОВІР

ЛОНДОН, 25. січня. — Французький амбасадор в Лондоні, граф де Ст. Одер, ще не доручив британському міністерству заграничних справ пропозиції французького премієра Раймонда Пуанкаре у справі союза Франції з Великою Британією, але преса вже ті пропозиції дістали й оголосила.

Франція, на думку премієра Пуанкаре, домагається від Англії таких запорук проти Німеччини:

1. — Союз заключується на 20 літ.
2. — Велика Британія обовязується боронити Францію перед неспровокованим нападом на суші, а Франція Велику Британію на морю.
3. — Скріплення союза військовою умовою.
4. — Обняти в союзі умови версайського мирового договору.

В британських дипльоматичних кругах запевняють, що Велика Британія сих французьких умов не може приняти і не прийме.

Британське правительство мусить у своїй політиці, їм згідно з настроєм народу, а англійський нарід ніколи не приняв би умов охоронити Францію і боронити оружию у таких випадках, які могли би вийти наслідком пропонованої французької умови. А вже абсолютно тоді допускати, аби такі умови схотіли теж перенятн на себе домінії британської спілки.

З у ваги на те тут запопідають згори невдачу дипльоматичної виправи премієра Пуанкаре до Лондону.

АВСТРІЯ ПРОСИТЬ АНГЛІЮ О ПОЗИЧКУ.

ЛОНДОН, 25. січня. — Посол австрійської республіки у Великій Британії звернувся до британського правительства з прошенням, щоби признало тимчасову позичку для Австрії в сумі 10 до 15 міліонів долярів.

ФРАНЦУСЬКИЙ СКАНДАЛ З ТУРЕЦЬКИМИ ПОВСТАНЦЯМИ.

ПАРИЖ, 25. січня. — Виявилось, що представник Франції Франклен Буйлон, котрий переговорював з турецькими націоналістами, обіцяв їм оружя й амуніції, яке Франція має в Сирії, на суму $40,000.

З уваги, що ся умова стадась без відома аліянтів, в тутешніх політичних кругах стараються закрити справу торгу оружем та амуніцією.

ПОХОРОН РИМСЬКОГО ПАПИ.

РИМ, столиця Італії, 25. січня. — Похорон римського папи Венедикта XV. має відбутись нині. Тіло його буде похоронене в церкві св. Петра.

Потім свята колеґія віддасться справам вибору нового римського папи, який назначено на 2. лютого с. р., але який, як говорять може ще бути відложений на кілька днів пізнійше.

ЗИТА В ГОСТЯХ У ЕСПАНСЬКОГО КОРОЛЯ.

МАДРИД, столиця Евпанії, 25. січня. — Жінка бувшого австро-угорського цісаря Кароля, Зита, прибула нині до Мадриду. На зелізничій стації привитав її король Альфонсо і премієр Мавра.

Потім всі поїхали до королівської палати, де Зита була гостею королівської родини.

По гостині вона небаром відїхала на заслане на остров Мадейру.

ПОРТУГАЛІЯ НЕ ХОЧЕ УДЕРЖУВАТИ БУВШОГО АВСТРІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

ЛІСБОНА, столиця Портуґалії, 25. січня. — Португальське правительство провідомило аліянтську Конференцію Амбасадорів в Парижі, що Портуґалія не має відки удержувати бувшого австрійського цісаря Кароля і його жінку Зиту у Фунчал, на острові Мадейрі.

СПРАВА ІМЕНОВАННЯ НОВОГО ГУБЕРНАТОРА УГОРСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 7. січня. — Тутешні часописі доносять, що чеський уряд веде переправи з д-ром Каміньским, провідником української аграрної партії, в справі іменовання його губернатором. Говорять також про д-ра Таронського, референта табулі в Кошицях. Віцегубернатором мав би бути Словак.

ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

МОСКВА, столиця Московщини, 30. грудня. — Плодородні райони Мелитополя, Парополя, Олександрова, Харкова, Ново-Николаєвська, Одеси та Катеринослава терплять від неврожаю. В одним лише Мелитопольськім районі 100 тисяч люда потребує негайної допомоги. Особливо важкий стан віток в кожись хлібних районах Миколаєва та Херсону, нараховується тепер 400,000 голодуючих.

ПОВІДОМЛЕННЄ,

Згідно з § 56 статута У. Н. Союза, сим повідомляю всіх Вп. Головних Урядників У. Н. Союза, що

РІЧНЕ ЗАСІДАННЄ

Головного Уряду У. Н. Союза

розпічнеться

ДНЯ 7-го ЛЮТОГО б. р. о годині 9-ій рано

у власній палаті У. Н. Союза під ч. 83 Грем Стрит, Джерзи Сіти, Н. Дж.

І. КАШТАНЮК, гол. рек. секретар.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОВОРОТ ІНФЛЮЕНЦИ?

Нюйорський департамент здоровля вже кілька днів подає вістки про зростаюче в місті чисдо випадків пошесної недуги еспанської інфлюенци, котра в Америці забрала тільки жертв в роках 1918 до 1920.

До сього департаменту донесли лікарі послідними днями про 123 случаї інфлюенци та про 102 случаї інфлюенційного запалення легень. Кождого дня доносять про нові случаї інфлюенци та запалення. Від інфлюенци померло в послідним тижні місяця грудня 1921. року 6 людий, в першім тижни січня 1922. року 16 людий, в другім тижни 14, а в третім 15. Від запалення легень померло в послідним тижни грудня 85 людий, в першім тижни січня 116, в другім 149, в третім 154.

Департамент здоровля успокоює населенне, що се число случаїв хороби та смертий не дає ще основи говорити про якусь пошесть, коли взяти під увагу, що в Нюйорку живе коло 5 міліонів душ. Однак рівночасно департамент звертає увагу людям старатися жити як найгиґієнічнійше (найздоровше), та щоби всіми силами запобігали всяким простудам. Департамент здоровля звертає увагу на те, що в кількох европейських краях інфлюенца появилася наново з великою силою, яка нагадує страшний рік 1918-ий, і він закликає населенне міста, щоби воно всіх сил доложило не допустити до повороту епідемії. Лякатися нема причини, але й не можна собі тепер легковажити ніякої простуди, нежиту або „грипу". Всяке найменче заболіннє треба лічити відразу і основно, бо з малої простуди можуть вийти поважні наслідки.

Хоч з других міст покищо нема подібних вісток, не пошкодить нікому і поза Нюйорком провадити життя після засад здоровля.

ГРІЗЬБА УГОЛЬНОГО СТРАЙКУ.

Лише пару місяців минуло від залагодження зелізничого страйку, що грозив задержанням всего американського промислу, а вже знов Америка станула перед марою, неменче страшною. Є ним страйк вуглярних робітників.

Вже понад тиждень тому назад американський секретар (міністер) торговлі Гувер заявив, що уряд не має ніякого способу запобігти страйкови. Шамокинський окружний зїзд майнерської юнії Юнайтид Майн Веркерс оф Америка радив цілий час під враженням, що до страйку майже зовсім певно прийде. Вуглярні робітники були занепокоєні становищем вуглярних підприємств, котрі не хочуть входити з робітничими юніями в ніякі переговори щодо нових умов праці мимо сього, що уже за кілька тижнів вийде термін юнійного контракту і хоч-не-хоч треба буде установляти нові правила заплати і праці. Зїзд установив ряд точок на яких юнійні майнери хочуть зробити контракт з підприємцями, але підприємці не хочуть навіть говорити з представниками юній.

Знати, лагодяться інакше говорити з робітниками. Видимо, безробітний час видається їм підходячою порою для зменшення робітничої заплати, для знищення юній, для відобрання усіх нечисленних здобутків, яких добилися вуглярні майнери послідними роками. Вони хочуть викликати великий вуглярний страйк і змірятися з робітниками силою. Що такий страйк буде страшною катастрофою не лише для вуглярних робітників, але й для всего американського промислу, котрий прецінь опирається на топливо, як житте людське залежить від окорму, се їм байдуже. Що через викиненне робітників з праці, — бож се не буде страйк, а справжній локаут, — будуть терпіти робітники та суспільність, се їх нічого не обходить, коби лише калита була повна і копалнянні промисел ішов виключно після їх волі.

Чи дійсно дійде до страйку, сього предвидіти покищо не можна. Після теперішних виглядів до нього таки дійде, бо в углянім промислі нема такого тіла посередників, яке зелізничий перевіз має в Зелізничій Робітничій Раді Злучених Держав, і американський уряд занятий тепер другими справами і ледво чи потрафить з успіхом посередничити межи юніями та властителями. На всякий случай майнери повинні дуже числитися з можливостю страйку з весною.

Ще тяжче предвидіти, як покінчиться страйк, як що до нього дійде. На всякий случай властителі вдалися в дуже небезпечну гру. Вони рішилися на страйк, хоч суспільна опінія стоїть і буде стояти проти такого страйку. Хочби вони виграли сей страйк, навіть проти симпатії публики, то се лише причиниться до поширення серед суспільности переконання, що вугольє се таке важне для народа добро, що повинен находитися в руках всего народа, а не в руках приватних підприємців. Вуглярні майнери, хоч вони далеко всі не соціялісти, уже приняли засаду, що вугля мусять станути власностю держави. Сього їх навчив гіркий досвід з властителями вуглярних копалень. Як такого гіркого досвіду закоштує ціла американська суспільність, тоді і вона додумається до того, до чого додумалися майнери. В той спосіб властителі, виграючи з майнерами, програють зі суспільностю.

СТАРИЙ КРАЙ ЗА ПЕТРУШЕВИЧЕМ.

Коли правительство д-ра Евгена Петрушевича, яке хвилево перебуває заграницею, аби могло оборонити нападену Галицьку Україну в її міжнародньому процесі проти ляцького наїзника, оголосило державну позичку в Злучених Державах, американські Поляки і наші домородні заводові киринники з „Народної Волі" і з „У. Щ. Вісти" піднесли рейвах, кажучи, що правительство Петрушевича се кількох авантурників, яких старий край не признає і не хоче знати.

Втішились тими „деклярациями" наших риських патріотів зі Скрентону і з Нюйорку Ляхи у Варшаві і без сумніву старались їх використати перед аліянтами.

Аж тут всі надії і пляни польського уряду в Варшаві перебив ніхто інший а таки самий той старий край, про котрий тільки писали патріоти з Риги в Америці, що він не хоче знати правительства Петрушевича.

І ось довідались зі старокравих газет, що помимо ляцького багнета і тюрми таки Галицька Україна заявилась, що вона не признає риського договору, але дялі признає правительство Петрушевича і разом з ним стремить до здобутя самостійности.

Дня 30. падолиста, 1921, видав галицький український Народній Комітет, се є начальна управа Української Народньої Трудової Партії, яка обіймає своєю організацією велику більшість українського населення Галичини, заяву, в якій сказав, що **єдиним управнением до важних політичних і міждержавних актів є уряд президента д-ра Евгена Петрушевича, уповажнений довірєм народу**, по осягненню опінії і в порозумінню з політичним проводом в краю.

Подібну заяву видав та оголосив друком також український національний зїзд, який відбувся у Львові дня 25. грудня, 1921.

Сей зїзд приняв, як звісно, таку резолюцію:

Зїзд заявляє, що єдиним управнением до важних політичних і міждержавних актів є галицький уряд президента д-ра Евгена Петрушевича, який має повне довіре краю.

Тепер не може бути сумніву в Українців, що **український нарід в Галичині стоїть за урядом Петрушевича** і разом з ним все, як і досі, готовий до боротьби за самостійність свою краю, що значить — за увільненнє зпід польського наїзду і за злуку з Україною.

Американські Поляки і наші домородні риські і малопольські патріоти можуть казитись, вишукуючи „доказів", що старий край стоїть за ними, а не за урядом Петрушевича, — але се вже їм не вдасться, як не вдасться польській марці іти вгору мимо своєї вродженої легкости.

Американські і канадійські Українці, впевнившись про становище рідного краю до правительства Петрушевича, тепер ще сильнійше його підіпруть, бо знати-муть, що підпираючи його, підпірають свій невольний рідний край.

Вони не тільки підіпруть український уряд і край тепер, але будуть з ним іти і боротись поти, поки Галицька Україна не буде вільна.

УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИЧНА ЕМІҐРАЦІЯ В 1921 Р.

(Від власного кореспондента).

Політичною еміґрацією називається еміґрація, яка мусіла кидати рідний край з політичних причин.

Коли Польща зайняла українську Галичину, українське правительство Галичини разом з своєю армією подалося за Збруч, на Велику Україну. Туди ж подалося також богато інтеліґенції, яка брала визначнійшу участь у будові української державности і тому могла боятися, що польська окупаційна влада люто за се на ній буде мститися.

Сі побоювання були аж занадто оправдані. Поляки розстріляли без суду державного секретаря земельних справ Михайла Мартинця, орґанізатора Стрийщини композитора о. Остапа Нижанковського і багато инших, які попалися в їх руки.

Після камянецької катастрофи Велика Україна перестала бути пристановищем не тільки для Галичан, але і для Придніпрянців. Вона опинилася по части в руках большевиків, по части в руках Денікіна, по части в руках Поляків. Галичани, на яких особливо лютували Поляки, старалися дістатися на територію влади Денікіна або большевиків. Придніпрянці, на яких знов найбільше лютували большевики й Денікінці, тікали на територію польської влади.

Згодом, після упадку Денікіна, всі українські землі опинилися в більшій части під владою большевиків, у меншій під владою Польщі. Хто з Придніпрянців тікав зпід большевицької влади, попадав на територію польської влади і переважно тут оставав, бо їхати далі в Европу не було за що.

Так на території польської влади виросла величезна українська політична еміґрація з Придніпрянців. Політичним центром сеї еміґрації став сам уряд Української Народньої Республики під проводом Головного Отамана Петлюри, який також осів у Польщі, заключивши з нею союз.

В 1920 р. Головний Отаман Петлюра і уряд УРР. мали осідок у **Варшаві.** Після того, як Польща в осени 1920 р. заключила з совітськими республиками вступний мир, польське правительство признало Петлюрі й урядови УНР. на осідок місто **Тарнів** у польській части бувшої австрійської провінції Галичини.

В Тарнові проживає уряд У. Н. Р. і доси, тільки не як уряд, а як приватні особи, бо Польща обовязалася в ризькім договорі відмовити на свій териториї побуту урядови У. Н. Р. і се зобовязанне виконала.

Де тепер сам Головний Отаман Петлюра, невідомо. Коли совітські республики звернулися до Польщі з домаганнем, щоб вона викинула Петлюру з своєї території, польське правительство відповіло, що Петлюри на польській території не має.

Громадянським центром Придніпрянської еміґрації в Польщі є **Варшава.** Тут виходить щоденний часопис „Українська Требуна", про яку я вже писав в огляді української преси; тут мають осідок ріжні громадські організації.

Дуже характеристичне для польської політики в українській справі є те, що вона **заборонила еміґрантам з Придніпрянщини осідати на українських землях:** Волині, Холмщині, Галичині. Сі землі хоче вона свобідно польщити, отже не хоче, щоб на них творилися центри українського національного життя, які могла би утворити еміґрація з Придніпрянщини.

На території польської влади є ще кілька центрів придніпрянської еміґрації, — се таборі інтернованих, у яких Польща примістила українських вояків, тих самих, що в 1920 р. своєю кровю вратували її від большевиків.

Взагалі, коли дивитися на все те, що Польща виробляє з одного боку з придніпрянською еміґрацією і з другого на тих українських землях, які погодилися відступити їй уряд У. Н. Р., то найбільш віруючому в польсько-українську приязнь Придніпрянцеви мусять отворитися очи. І справді отвираються.

Центром української політичної еміґрації з Галичини являється **Відень.** Тут має осідок уряд Уповновласненого Диктатора Західно-Української Народньої Республики; переважно тут живуть ті українські діячі з Галичини, яким годі вертати під польське ярмо.

Одначе і придніпрянська еміґрація у Відні дуже велика, числом значно більша від галицької. Вона поділена на цілий ряд політичних орґанізацій. Побіч груп, які вважають за законну владу уряд Головного Отамана Петлюри (в Відні є також посольство У. Н. Р., себто уряду Головного Отамани Петлюри), є групи, які сі владі відмовляють всяких прав і стараються підготовити утворенне нової влади.

Ось-так маємо тут дві групи монархістів: союз хліборобів державників з журналом „Хліборобська Україна", який стоїть за Скоропадським, і групу Василя Винниченого з орґаном „Соборна Україна".

В Відні оголосили себе недавно єдиною законною владою Української Народньої Республики члени Директорії Андієвський, Швець і Макаренко, — про що я писав докладнійше в одній з попередніх статей.

В Відні видає часопис „Україну" якийсь анонімний „Політичний Комітет Національної України", який до всякій правдоподібности є на службі польського правительства.

В Відні є група українських комуністів, яка стоїть в порозумінню з радянським правительством України і видає часопис „Наша Правда".

В Відні ; також закордонна делеґація української партії соціялістів-революціонерів, яка признає радянське правительство України, але мусить оставати на еміґрації, бо признаване нею правительство України не хоче її пустити на Україну.

Відень є також одним з центрів українського студентства.

Для допомоги еміґрантам, які живуть у що-раз більшій нужді, заснувався недавно в Відні „Український Громадський Комітет".

Значним центром української політичної еміґрації є **Прага,** столиця чесько-словацької республики. Тут переважає студентство, яке доходить до одної тисячі осіб. Тут веде від осени 1921 р. свою діяльність „Український Вільний Університет. Для опіки над еміґрантами заснувався в Празі „Український Громадський Комітет", який складається з визначних українських діячів, переважно соціялістів-революціонерів протирадянського напрямку.

Уряд У. Н. Р. і галицький уряд мають у Празі свої представництва. Є також тут місія Радянської України.

Так само значним центром української політичної еміґрації є **Берлін.** Політично тут найсильніша група монархістів Скоропадського, яка видає щоденний часопис „Українське Слово". Заступлені тут очевидно і інші політичні групи. Є чи мало студентства. Є представництва У. Н. Р. і галицького уряду.

В **Парижі** українська політична еміґрація складається переважно з Придніпрянців. З урядових і політичних представництв є тут місія У. Н. Р. (голова Олександер Шульгин), є „Комітет акції" (голова др. Артим Галіз), який виступає проти місії У. Н. Р., є „Український Національний Комітет" (голова Моркотун), який є аґентурою російських протибольшевицьких кругів для боротьби з „українським сепаратизмом" в імя відбудови великої, єдиної Росиї. Гуманітарні задачі сповняє „Українська Громада" (голова Савченко), яка політично підпирає акцію місії У. Н. Р.; в останніх часах „Українська Громада" майже не проявляє життя, мабуть задля недостачі фондів.

Галицький уряд має в Парижі свою місію (голова др. Степан Витвицький).

Отсе — були би найважнійші центри української політичної еміґрації.

Розкинені українські еміґранти скрізь по світі, є вони і в Сербії, і в Болгарії і в Румунії і в Туреччині і в Єгипті. Скрізь стараються завязувати свої центри, переважно гуманітарного і культурного характеру і скрізь живуть у великій біді.

А вертати до рідного краю, під московсько-большевицьке і польське ярмо важко, тай не кождий може.

Гайдельберґ, 2. січня 1922.

Др. Михайло Лозинський.

З ДНЯ.

Чергова брехня риських патріотів з Ню Йорку про Галицьку Україну.

У виданню „Свободи" з 24. с. м. ми подали за старокравими часописами, що у Львові відбувся дня 25. грудня, 1921, український національний зїзд, в якому були заступлені всі повіти Східної Галичини. У сьому звідомленню подано також, що на зїзді були присутні і бувші українські парляментарні та соймові посли під проводом президента Романчука, а також члени Української Національної Ради (першого українського парляменту Галичини).

З того звідомлення виходить ясно, що на зїзді були **окремі заступники всіх повітів Східної Галичини,** а крім того були присутні (не яко заступники повітів) бувші посли і члени Української Національної Ради.

Але нюйорська большевицька газетка „У. Щ. Вісти" перекрутила сю вістку і пише, що на зїзді були тільки бувші посли і члени У. Н. Ради. Якби так було, то були-б се подали ріжні львівські польські і хрунівські газети, але видно, що так не було, як собі того бажає нюйорська большевицька газетка, бо і польські і хрунівські газети це могли (хотяй раді були-б для самої провокації) подати заперечення українського звідомлення, а написати так як „У. Щ. Вісти", що на зїзді не було заступників усіх повітів Східної Галичини, а були тільки бувші посли і члени У. Н. Ради.

Але нюйорській большевицькій газеті потрібна така брехня, бо вона хотіла би перед своїми читачами показати, що її брехні (і „Народної Волі"), нібито за Петрушевичем не стоїть старий край, є правдиві. Та се їй не вдасться, бо брехня має короткі ноги.

Якби Галицька Україна не була за Петрушевичем, то Ляхи не замикали-б всіх українських газет, що були за Петрушевичем; ані не держали-б тих українських патріотів, що є за Петрушевичем, по тюрмах і льохах; ані не посилали-б війск у села вчасі польської конскрипції, щоби нарід змусити, аби не заявлявся за своїм урядом Петрушевича.

Якби Галицька Україна не була за Петрушевичем, то Ляхи найшли би собі когось більше крім Яцкова, Дємянчука, Твердохліба і большевиків на згоду, щоб Галичина належала під Польщу.

Але видно, що Галицька Україна стоїть при Петрушевичу, отже при домаганню своєї самостійности, і тому Ляшня і большевики не можуть похвалятись успіхами в єднанню прихильників для риського договору панів Домбського і Йоффе.

І тут вже нема такого сіна большевицького, яким би могли большевицькі оселі викрутитись і поживитись.

Бо найліпшим доказом проти польських і большевицьких берхонь на Галицьку Україні є 300,000 ріжкатого польського війска, яке Ляхи держать у Східній Галичині зі страху, що Петрушевичці в краю мають закопані гармати і кріси для повстання проти польських наїзників і риського договору.

* * *

Пише це тасама большевицька газетка „У. Щ. Вісти", що члени галицької Української Національної Ради се пани міністри.

Се є підла брехня. Бо члени Української Національної Ради се члени першого українського парляменту Галичини, в якому **було около 200 селян, а лише кількадесять з інтеліґенції** (не жадних панів, але образованих українських інтелектуальних робітників), які найбільше наперпились від Ляшні по нападі на наш край, бо їх найбільше мучено по тюрмах і переслідувано.

Тоді як ляцькі пани витали з гонорами, парадами і ласками черевиатих большевицьких комісарів, — тих українських селян і інтеліґентів-голодоморців били польські жовніри нагайками у вязницях.

І тих то селян та заморених і катованих інтеліґентів називає нюйорська большевицька газетка панами міністрами...

Пани є, але в Москві й у Варшаві. А такі „пани", яких большевики називають панами, сидять по тюрмах в Москві й у Варшаві.

* * *

Пише також та ґазетка „У. Щ. Вісти", що якби мав бути український національний зїзд у Львові, то передтим були би оголошені публичні віча для вибору делеґатів.

А забуває, або мовчить, хотяй знає, що під Пілсудським таксамо як під Троцьким вільним людям заборонені всякі публичні збори.

* * *

Вкінці ще тій большевицькій газетці не подобається, що львівський зїзд виперся зносин з большевиками, і каже, що се непотрібне, бо того ніхто не казав.

А забуває, або мовчить, хотяй знає, що Польща повідомила аліянтів, що тому напала на Галичину, бо нібито галицькі Українці то большевики; а недавно зробила навіть большевицький конґрес в будинках св. Юра у Львові, щоби представити перед аліянтами, що навіть українська церква большевицька.

Ляхи використовують большевизм не лише для відбудови „історичної Польщі", але і для аґітації та пропаґанди проти українського народу.

Так, так, панове риські патріоти!

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Зеленський, Олеан, Н. Й. Ваша допись не буде поміщена.

ЯКІСТЬ ПОЖИВИ
не полягає на величині а на якости в дієті яка помагає для здорового росту.
ЕМУЛЬСІЯ SCOTT-А
є якостева поживна, якої многі потребують, щоби перемогти часи слабосильности. Богата в цінні поживні складники.
В кождій аптиці
ЦІНА $1.20 і 60 ЦНТ.
Scott & Bowne, Bloomfield, N. J.
— ТАКОЖ У ФАБРИКАНТІВ —
KI-MOIDS
(Таблички або зернисті)
НА НЕСТРАВНІСТЬ
21-11sk

НЮ ЙОРК! ПОЗІР! НЮ ЙОРК!
НЕВМІРУЩА УКРАЇНСЬКА КОМЕДІО-ОПЕРЕТА,
„Драматично-Співацький Кружок" Т-ва „Українська Бесіда"
в Ню Йорку відограє
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО СІЧНЯ 1922 Р.
В КОНЦЕРТОВІЙ ГАЛИ УКР. НАРОДНОГО ДОМУ
217-219 East 6th Street, - - New York, N. Y.
Оперету в 3-ох діях, Григорія Квітки-Основяненка
СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ
Початок точно о год. 7-мій вечером. Вступ: 50, 75 цнт. і $1.00.
НА ЗАКІНЧЕННЄ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.
Приходіть громадно, коли хочете здорово посьміятися та забавитися. — Виділ.
21-22

ЧИ Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТИ ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗА
НАЙБІЛЬШОГО І НАЙСОЛІДНІЙШОГО УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ РОБІТНИЧОГО?
ЯК НЕМА, ТО КОЖДИЙ СВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН ПОСТАРАТИСЯ, ЩОБИ ЗАСНУВАТИ ЙОГО.
ДО ЗАСНОВАННЯ НОВОГО ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗА ПОТРЕБА НА ПОЧАТКУ НЕ МЕНШЕ ЯК 6 НОВИХ ЧЛЕНІВ.
ПО БЛИСШІ ІНФОРМАЦІЇ ТРЕБА ЗГОЛОШУВАТИСЯ ЛИСТОВНО НА АДРЕСУ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА:
I. KASHTANIUK,
P. O. Box 76. Jersey City, N. J.

ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР
MAGNOLIA
і
STAR MILK
ЩАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ.
Пішліть на котру небудь адресу на протиляжній стороні премійової картки по ілюстровану премійову лісту.
„Виплатньтеся щадити премійові картки".

З УКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ ПОМОЧИ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ У ВІДНІ.

(Письмо до „Свободи").

В другій половині цього року ревізійна комісія, зложена з пп. радника д-ра Тарновецького і дир. О. Крохмалюка, перевела ревізію діловодства і шконтрум каси комітету за час від 7. листопада 1919 р. до 30. червня 1921 р., при чім створджено, що:

Загальні приходи в році 1919-20, виносили Корон 429.836.10
Загальні розходи в тім часі виносили К...397.638.75
Загальні приходи в першій половині р. 1921 виносили К...297.172.35
Загальні розходи в тім часі виносили К...274.017.70
Майно комітету з днем 30. червня ц. р. виносило К 74.915.20

Свій звіт предложила ревізійна комісія ширшому комітетови, який відбув засідання в днях 4. і 11. жовтня ц. р., зазначуючи, що впливаючі жертви були ужиті і виплачені для поодиноких категорій осіб згідно з волею жертводавців (з Америки), що далі діловодство комітету було взірцеве та поставила внесок на уділенне абсолюторії для тісніщого комітету. Цей звіт ревізійної комісії і кінцеві внески приняв ширший комітет одноголосно до відома.

Близші відомости про спосіб ужиття і розділу жертв і про діяльність комітету будуть незабаром подані в окремім та обширнішім звіті.

Навязуючи до попередніх звідомлень комітету, сміємо подати виказ усіх жертв, які комітет до дня нинішного одержав, а саме:

1. З дрібних приватних жертв у Відні	1.645
2. Від бувш. Укр. Горожан. Комітету у Відні	6.912.60
3. Жертва о. Велигорського Гренвід, Н. Ж., 20 долярів	2.750
4. Від Тимчасового Амер. Комітету Поміч Рідному Краєви через п. посла д-ра Цегельського $300	124.188
5. Від того-ж Комітету через д-ра Цегельського (друга жертва) 125 дол.	83.915
6. Від Укр. Ратункового Комітету в Бруклині	6.500
7. Від Тимчас. Комітету Несення Помочи в Джерзи Сіти 50 долярів	30.060
8. Від п. Теодора Пташинського в Майнерсвіл, Па.	6.500
9. Від Укр. Запомог. Комітету в Гаттраик, Міш...	21.000
10. Від організації в Сиракюз, Н. Й., через адміністрацію часописи „Свобода"	34.396
11. Від Укр. Ратункового Комітету в Бруклині (друга жертва)	10.320
12. Від Комітету в Честер, Па.	13.333
13. Від Братства св. Петра і Павла в Шікаго (від. У. Н. Союза)	14.300
14. Від Місцевого Комітету в Вунсокет, Р. АЙ., 25 дол....	109.675
15. Від Укр. Комітету Помочи Жертвам Війни в Дорізонд, Бразилія, 300 мільярдів, згл. н. м. 3.529.	

Крім сего надійшли з Америки дві посилки поживи:

а) від Українського Тимчасового Ратункового Комітету в Ню Йорку на 100 дол. (третя жертва).

б) від о. Велигорського в Гренвід, Н. Й., на 10 дол. (друга жертва).

За ці всі, хотьби найменьші, жертви, складаємо на цім місці щире-сердечну подяку, так як повисші жертви ужили ми для найбільше потрібуючих, війною діткнених Українців, усяких станів. Проситься всіх жертводавців ласкаво скоротилювати цей виказ і наш комітет повідомити, колиб яка жертва не дійшла до наших рук. Наш комітет міститься так, як досі, в помешканню Українського Запомогового Комітету, VIII. Штроцціґасе 32/12, який дає захист ще й для других українських організацій.

У Відні, 30. листопада 1921 р.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ ПОМОЧИ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ:

радн. найв. суду Антін Дольницький, містоголова

нац. радник Лев Левицький, скарбник

надінспектор Олександер Серойчовський, контрольор

ЗА РЕВІЗІЙНУ КОМІСІЮ:

Радн. Др. Омелян Тарновецький, дир. Олександер Крохмалюк.

ПАМЯТИ ВОЛОДИМИРА КОРОЛЕНКА.

В Полтаві помер після довгої й тяжкої недуги на 70-му році свого життя славний письменник Володимир Короленко. Нема сумніву, що ця смерть була прискорена тими тяжкими моральними ударами, які вчинила йому поперше гетьманська влада, коли кривавий міністр Кістяновський арештував і кинув у вязницю його зятя, а потім влада совєтська, при котрій зять Короленка був знов арештований і загинув у полтавській „чека". Ці нещастя остаточно зламали сили семіцного письменника, бо зятя свого він дуже кохав.

Автор цих рядків досить близько знав покійного письменника, мав з ним чимало літературних зносин; довший час з ним листувався і тепер вважає своїм обовязком помянути великого небіжчика не злим тілки словом.

Перш за все хотілось би мені захистити письменника від того обвинувачення в зраді українства, з яким так легковажно звикли в нас виступати деякі патріоти, особливо березневі. Ще цими днями нам довелося чути якраз таке обвинувачення, висловлене на адресу геніяльного Гоголя, якому протиставляли, як зразок патріотизму, геніяльного Шевченка.

Великий зрадник і великий патріот...

Чиж треба засовувати, до якої міри це дитяча, поверхова, позбавлена всякої вартости думка? Досить нагадати, що Гоголю належить велика українська патріотична поема „Тарас Бульба" і чудові українські „Вечері на хуторі під Диканькою"; досить зазначитиш що сам Гоголь свідчив, як тяжко далась йому боротьба його „хахлацької" душі з московськими впливами. З другого боку не слід забувати, що найбільший з синів українського народу славетний наш Кобзар цілу низку своїх творів написав московською мовою, і що цею мовою писав він і найбільш інтимне, що було написано ним, — щоденник.

Тут не зрадництво треба закидати; не його шукати; а треба зрозуміти і зясувати тяжке й сумне, та очевидно неминуче в певних умовах явище — могутній вплив чужої, але сильнішої, більш розвиненої і вільної культури.

Такою культурою в нас на Україні цілі віки була московська і найвидатнійші наші люди не могли позбавитись від її впливів.

Не міг позбавитись тих впливів і небіжчик Короленко, який до того й не був чистим Українцем. Правда, його батько походив з Полтавщини, а прадід був навіть Запорожець, козацький старшина; але матір письменника була Полька. В юнацькому віку він був захоплений українським почуттєм; зачитувався Шевченком; читав взагалі українські книжки; але все це було швидко вичерпано, і талановитий, переповнений духовою жагою хлопець накинувся на російську літературу, яка тоді сила цілою низкою великих імен і першорядних творів.

Треба зазначити, що Короленко ніколи не вважав і не називав себе російським чи Великоросом. В глухі часи реакції підчас останньої війни, коли він був притягнутий до суду, яко редактор часописі „Русское Богатство", председатель петербурського суду мав нахабство спитатись його, вже всьому світові відомого російського письменника, якої він національности.

Тут була явна провокація.

І Короленко відповів:

— Я Малорос.

На що отримав злобний відгук:

— Ага!...

Коли в книжці „Історія моего современника" Короленко сам зупинився на днаціональному питанням — він влучно зазначив:

— Моя батьківщина — російська література.

Не Москва, не Росія, а література — то найкраще, що було у Росіян і що захопило письменника.

В останні роки свого життя, коли письменник оселився в Полтаві, він близше зацікавився українським питанням і пробував навіть почати писати по українськи та це йому вже не вдавалося. Але він діяльно співробітничав у „Полтавщині", яку видавав і редагував великий український патріот Дмитрієв. Досить діяльно співробітничав він і в газеті „Кіевскіе Отклики" і Кіевскія Вѣсти", яку редагував проф. І. Лучицький, а потім М. Василенко і я, і котра також відріжнялась від інших часописий своїм, як тоді казали, „украінофільським" характером.

Яко великий і чутливий мистець слова Короленко заховав у своїй душі чимало вражінь у українського життя і присвятив їм богато сторінок своїх творів, Хто з Українців не читав його чудового оповідання „Без язика" в авторезованому перекладі на нашу мову Петра Дятлова?

А такі оповідання, як „Ліс шумить", „Маруся", „Сліпий музика"? Все це наше, українське, хоча й написане московською мовою.

Я не маю на меті робити оцінку літературної творчости покійного письменника, тимбільше, що не тільки письменником він був. Якби хто не дивився на його літературні заслуги, кожний мусить з побожностю скинути шапку і низко схилити голову перед моральною істотою Короленка, перед Короленком-громадянином.

Це був справжній лицар чести й сумління, лицар без страху.

Не за літературну працю тримали його у вязницях; не за писання зіслали в далеку, східну Сибір, а за громадянську і політичну мужність, з якою він боронив свої переконання. Він був непримиренний ворог самодержавства і воював з насильством та несправедливостю не тільки своїм талановитим пером.

Коли в 1895 році російська поліція інсценувала процес мультанських вотяків, обвинувачуючи їх в людських жертвоприношеннях, Короленко виступає на захист без сини оскаржених не тільки в пресі, але і в салі суду, яко їх оборонець.

Коли підіймалися хвилі жидівських погромів, Короленко знов таки встає на боротьбу з насильством і вимірюють, що мусить на зустріч погромщикам з палким словом, умовляючи залишити братовбивчу справу.

Коли Полтавщина стогнала від карних загонів Філонова, Короленко розпочинає діяльну акцію проти цього звіра, потім забитого рукою месткника-революціонера.

Коли лютували столипінські полеві суди, розстрілюючи людей малощо не сотнями, письменник друкує блискучі, таланвитні статті, протести проти смертної кари.

Коли розпочинається кроваве божевілле нових самодержців-большевиків, автор „Побутового явища" виступає з новим протестом і друкує своє „Торжество побідників", не боячись страхіть „чека".

Коли червоні хами звертаються до славного письменника прошенням санкціонувати своїм почесним іменем комедію громадської боротьби з голодом і стати, хочаб формально, на чолі так званого громадського комітету, — Короленко рішучо відмовляється.

Все це яскраво свідчить, що в особі Володимира Короленка від нас одійшов не тільки великий письменник, але й великий громадянин.

Всею істотою своєю він служив тільки правді, тільки людскости, і цього досить, щоби й ми, Українці, вшанували небіжчика, нашого брата по крові, висловом своєї найщирішої поваги.

Ол. Саліковський.

(„Укр. Трибуна").

НА УКРАЇНУ

Зимові знижені ціни вже увійшли.
Прямі получення до всіх портів України. Добрий харч і подостатком. Осібні кімнати. Обширні місця на деку. Всякі вигоди новітніх кораблів.

RED STAR LINE
Кораблі відїзджають кождого тиждня:
З Ню Йорку до Плимавт, Шербурґ і Антвер:
*Finland ..... Feb. 11
Gothland ..... Feb. 18
Kroonland ..... Feb. 25
Zeeland ..... March 4
* Пристає в Halifax.
З Ню Йорку до Ґамбурґу, Данцігу і Лібави:
Вся морська дорога до Польщі
Samland (3 кл. тільки) ..... March 7

AMERICAN LINE
З Ню Йорку до Плимавт, Шербурґ і Гамбурґ:
Minnekahda ..... Jan. 26
*Manchuria ..... March 23
З Ню Йорку до Гамбурґу:
*Haverford ..... Feb. 9
*Стає в Queenstown.

WHITE STAR LINE
З Ню Йорку до Шербурґ і Саутемптон:
Olympic ..... Feb. 18
Adriatic ..... Feb. 18
Majestic ..... May 20
(найбільший в світі корабель)
INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE CO.,
власник 120 кораблів—поємности 1,300,000 тон.
1 Broadway, New York City.
або місцевих агентів.

РОБОТА! РОБОТА!
ДЛЯ 500 РОДИН
Після всяких даних НАПЕВНО чисмати можна, що ФЛЬОРИДА за пару років буде в такім стані як сестра КАЛІФОРНІЯ. Що більше вона випередить Каліфорнію, а то тому, що має близше місця збуту. Тому ХТО МАЄ ДРІБНУ СЕНСУ І БАЖАЄ ОБЕЗ БУДУЧНІСТЬ ЗАПЕВНИТИ, старасся набути кусень землі у ФЛЬОРИДІ. —
Щоби уявнити справу, з набуванням фарми на Фльориді, в особистости Ґадки до Фльориди і зробив тяжко з одною З НАЙБІЛЬШИХ ТАМОШНИХ КОМПАНІЙ так що тепер кождий що носиться з думкою набути фарму, може поїхати там, где СЕЙЧАС ДІСТАНЕ РОБОТУ. МОЖЕ робити і розглядитися ЗА ВІДПОВІДНОЮ ФАРМОЮ.
Коли покажде, купить, коли ні, заробить собі то що стратив на дорозі і може вертати назад.
По інформації голоситися до:
W. S. ZAHAJEWICZ, 150 West Street, corner Barcley North River Hotel New York City
WM. KUZMA, 310 Hayes St., CHESTER, PA.
T. J. HRYCEY & CO., 329 So. 4th Street Philadelphia, Pa.

ПОЗІР КУРТІС БЕЙ І БАЛТІМОР, ПОЗІР!

В неділю, 29. січня в церковній залі, о годині 2-ій пополудни відбудуться ЗБОРИ в справі закупна бондів Свободи. Українці з Куртіс Бей які до тепер не закупили ще бондів, спішіть сповнити свій народний обовязок. Українські часописи майже що тижня проголошують імена вірних синів свого краю, а деж ми? Чиж ми не є вірними членами своєї вітчини. Уважаймо, щоб не лишилися ми на ліст позорів на сором нам і нашої вітчини.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.
В Фльориді сподаються Землі. Земля чорна, акер $50.00 на легкі сплати. Інтересовані звольть голоситися до: Geo. Semitowicz, Republic Building, Miami, Fla. 18-25

ФАРМА НА ПРОДАЖ.
Фарма 152 акрів землі, 60 акрів орного поля, 60 доброго ліса о 32 дрібного, новий дім з 10 кімнат і всі другі добрі будинки, 2 коні, 7 коров, 3 безроги, 40 курей і всі фармерська машинерія. Від міста 2 миль, з Ню Йорку тікет $3.50. Ціна $4,700. готівкою $2.000. Голоситися до властителя Steve Leszchuk, 427 So. Park St., Elizabeth-port, N. J. 14,6,7,9,21,2

УКРАЇНЦІ АМЕРИКАНСЬКІ
досвідчені о тім, що найскорше пересилає гроші до старого краю, полагоджує всякі старокраєві нотаріяльні справи, спродає шифкарти на найлучші корабельні лінії, уділяє безплатно всякі поради
BOSAK STATE BANK Scranton, Pa.
не можете безпечно ульокувати свої ощадности, починаючи від одного долярa. Не надумуйтесь, але в потребі пишіть або зголошуйтесь до
BOSAK STATE BANK Scranton, Pa.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

NEW YORK, N. Y.

Заходом тов. „Теребовельська Поміч" уряджується —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в суботу, дня 28-го січня 1922 р., в Liberty Hall, 255-263 E. Houston St., New York, N.Y.

На цім балю буде докінчена витрата з минулого балю. Всі ті, що мають закуплені тікети повинні прибути на сей бал. Початок о годині 7.30 вечером. Вступ 35 цент. 20-21

ПОЗІР АНСОНІЯ І ОКЛИЦЯ!

Товариство „Запорожська Січ", від. 23 У. Н. Союза з Дербіи, устроює БАЛЬ в суботу, дня 28. січня 1922 р. в Liberty Hall при ул. Хмельницького, ч. 9, Ансонія, Конн. На бали буде приймаитись без вступного до товариства, а до У. Н. Союза за вступним лишень 50 цит. Музика первородна. За добру забаву ручить 21-22 КОМІТЕТ.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

КРОВ ЗА КРОВ

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповідання з другої половини 17-сотих років.

(Продовження) (28)

— Деж ти полюєш?

В лісах. Там ще є трохи звірина. Полюєсь там не так для мяса, як для шкірок. Там олені, медведі, бобри...

— Я ціле моє життя мрів про такі польовання, але в нас в бояри лише з боярами живуть і лише бояр впускають у свої ліси. Мене кортілоб тут на Запорожу поповнати бодай з місяць... як би запорожська старшина позволила і як би мав... доброго та опитного провідника. Такого, що знає найнепритступніші закутинн.

— Я полював ціле життя, від дитини. Але тепер мені остогидло це ремесло. Пригода з моїм сином до решти вибила мені з голови польовання. Тепер піду в світ за тропою сина.

— Ага... про того того сина хотів з тобою поговорити. Мені той донський, сукисин закинув, що то я полював його і десь сирця. А я кленуся тут на все, що мені найсвятійше, що бачив, як його вели Татари. І я докажу, що правда моя. Я його видобуду з татарських рук. Не журися, я тобі допоможу. Знайду твого сина і віддам в твої руки.

— Я не можу трудити вас. Я малий чоловік... Чим я або мій син винагородимо ваш труд?

— Я нагороди не потребую. Я зроблю це хоч би на доказ, що ті донські собаки клеветники. Сего вимагає моя офіцирська честь. Як верну домів, постарюся, що царський уряд випише до Криму посла і зажадає видачі того сина. Як не схочуть даром, виміняємо за полонених наших Татар. Дамо пять і десять за одного.

— Але чи ваш уряд виноват, у кого мій син? Се не так легко.

— Урядови лекше, ніж поодинокому. Вже ти цілою тою справою не журися. Сяи верне... А що до винагороди, то хиба зробиш мені малу вигоду. Вона тебе не буде нічого коштувати, бо ти, роблячи мені сю прислугу, лишишся при твоїм давнім ремеслі... Я був би щасливий, як би заполював, але десь у такій стороні, де ще, як то кажуть, ще не стояла людська нога. Десь перед або за Калміусом, але в стороні безлюдній і неприступній. Подавайте від всяких шляхів. Чи знаєш таке місце, чи завів би мене. І чи запорожська старшина позволила би мені?

— Знаю і поміг би. Але старшині радив би я про се й не згадувати, бо я певний, що не позволить. Запорожці тепер дуже пильнують, щоби чужинці не виникували закутин Запорожа.

— То між нами торг добитий! Тепер розіймося, щоби Запорожці не зміркували, що між нами щось є. Про решту поговоримо другим разом.

— О, ні! Торг цілком ще не добитий. Я казав, що готов помогчи вам, але за звісну вам цілу. За мою прислугу маю дістати сина. Ви ще нічого не сказали про се. Ані коли і як увільните його. Я поти не поведу вас туди, куди вам треба, поки син не буде вільний. Буде син, буде польоване.

— Де він, того не знаю. Знаю лиш, що десь між Татарами. Чейже ані нині ані завтра не видобуду його, а на польоване хотів би використати найблизші дни. Але зараз, скоро лиш станемо в полковника, напишу до мого уряду, щоби до хана вислав гонця з жаданнем заміни. Заміна буде для Кримців така вигідна, що хан, хочби з під землі видобуде його і заміняє.

— Я в то не вірю. Мій син не така важна особа, щоби аж ваші генерали за ним побивалися для мене тратили татарських бранців. Я вам зроблю вигоду, за котру Запорожці можуть мене, як не повісити, то оперіщити буками і вигнати з Запорожа, а мій син таки пропаде між Татарами. Солодко йому там не буде. Вже знаєте, яка між Кримиками і Татарами ненависть.

— Твій син не важна особа, але моя особа важна. Може й не так моя особа, як моя задача. Я напишу, що успіх в дуже важній для Росії справи зависить від освободження твого сина.

— Якаж се справа?

— Вона так важна, що ніхто про неї не сміє знати. Знає лише царица, мій генерал і я... Розійдімся тепер.

— Коби я не мусів тебе тут пильнувати! — думав Аюкай, коли відійшов від Филемонова.

— Я пішов би за тропою сина. Вона певно іде не на південь до Криму, а на північ в Московщину. Але й твоя тропа заведе мене до него! Вже лиш тебе буду пильнувати... Там може й Донці попадуть на його тропу.

Побачивши сотника в Недоля осторонь від цілого табору, Аюкай почвалав до них.

— Чи будете держатися весь час табору, аж доки не відставите його до спаленої оселі, чи може лишите табор і самі поїдете наперед, щоби скорше вернути домів?

— Табор лишу, — відповів сотник — бо валка з возами і худобою дуже поволи лізе. Впрочім валка скрутить на південь, а нам ліпше на вправці. Дорога коротша. Недоля поїде з валкою, щоби людий відставити на місце. Возьме з собою тринять козаків, з котрих двадцять лишиться в оселі. Тут околиця стала неспокійною, треба лишити бекету. Відставивши людий Недоля верне з десятькою козаків і вступить до полковника. Я з рештою козаків і з Москалем лишу табор і поїду просто до полковника... А ти куди? Домів чи з нами? Як домів, то тобі дорога з валкою.

— Я з вами, бо мушу пильнувати Москаля. Мій син цілком певно не в татарській неволі, а в него... Отже про сего Москаля хотів би я вам дещо розказати. Він чогось до мене присікався. Я рад з того, бо гадаю змудувати його. Може висвергую дещо про побут мого сина... Отже з розмови з сим плюгавцем я вимірюкував, що то московський шпіон; що він, чорт зна чого, хоче різати наш степ. І тому я тепер прийшов до вас... Гадаю, що сю шпіонажу треба йому не влекшувати, а утруднювати. Ось, приміром, тепер не показувати йому дороги від броду аж до полковника...

— Як же се зробиш, — спитав сотник — коли я обіцяв завести його до полковника?

— Дуже легко — відповів Аюкай. — Незабаром відлучимося від валки. Валка піде своєю дорогою, ми своєю. Однак, замісць іти просто, треба нам кружляти. Коли розстанемося з валкою, здай, сотнику, провід над козаками кому иншому. Новому отаманови скажи, щоби як найскорше простував до полковника, розповів йому про все, що сталося, та приготовив його на приїзд гостий. Ми, себто ми, Москаль і я, і для безпеки, більше щоби Москаля пильнувати, два-три козаки випередимо козачий відділ і з простої дороги звернемо незамітно троха на південь. Відтак, завернувши на північний захід, заїдемо спершу до Батюка, і аж від него, себто замість з боку, з долини до полковника. Таким способом забаламутимо його що до напряму дороги. Добре було би також зробити сю дорогу довшою, щоби збаламутити його щодо віддалення. Треба попросту часто дороги перебути двічи... двічи обіхати оден і той самий шмат степу. Щоби не зрадило нас сонце і щоби Москаль не затямив собі поодиноких могил, гаїв, байрак і всяких инших дорогоказів, треба би сю часть степу пройти в ночи. Причина, чому день відпочиваємо, а за те надолужуємо в ночи, легко знайдеся. Скажемо, що сонце жарить... що духота...

— Зробім так, — згодився сотник. — Мені сей Москаль також щось дуже не по нутру. Як його очи вічно бігають по степу!

— Рада Айкая дуже добра — додав Недоля. — Добре, що про се заговорив, бо я був би забув сказати вам, що підгледів. Нині рано я виїхав в степ і побачив його лежачого на череві. Перед ним на земли щось іде і він водить по сій, я думав, хустині рукою. Цікавий, я обїхав його і з заду підійшов близше. Як я був за ним яких десять кроків, бренькнула моя шабля. Він, хап за того біле і всунув за пазуху. Але я вже бачив. То був папір, по котрім він писав письмом. Мабуть писав мапу.

— То небезпечна птиця, — замітив сотник. — Зробимо так, як Аюкай радить. Нехай відтак робить мапу!

Сотник звернув коня до козаків, щоби видати відповідні приказі. За хвилю Недоля з валкою лишився позаду, козаки почвалали наперед. По якімсь часі козачий відділ задержався чогось, так що сотник, Москаль, Калмик і ще три козаки, що з одним лиш вічкаком ішли попереду походу, незабаром стратили відділ з очий. Якийсь час товариство добре підганяло коні, а що сонце жарило сердечно, коні скоро потомилися. Сотник задержався над якимсь яром, бо над його берегом росло кілька пінистих буків.

— Тут холодок, — відпічнемо — сказав.

— Коби то мої собаки зі мною! — зітхнув Аюкай, зіскакуючи з коня.

— На що тобі собак? — спитав сотник.

— Тут в тім ярі сидить медведь.

— Медвідь?! Тут, в тім місци є медведі? — спитав сотник здивовавши, глянувши недовірчиво на Калмика.

— Аюкай моргнув на него.

— Стара штука. Мені туди майже ніколи не йде дорога, і тому його кожух ще не в мене.

— А без собак не можна би? — спитав сотник.

— Можна стрібувати. Я таки стрібую. Ви, пане майор, очивидно підете зі мною.

Майор зробив дуже глупе лице.

— Нам же треба як найскорше до полковника, — відповів. — Шкода часу.

— Полковник не втече, а я не скоро буду в сих сторонах. Шкода, щоби медвідь із старости здох, та щоби ворони й вовки його зіли. І кожух пропаде.

(Дальше буде)...

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Сим подається до загального відома, що Екзекутива У. Н. Союза, в увзглядненню численних докагань урядників відділових, з огляду на усталення звичаї по відділах У. Н. Союза, в цій порі року приймати нових членів до організації за зменшену ціну вступного, ухвалила, що в місяцях СІЧНИ і ЛЮТИМ 1922 року буде приймати ся НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА ЗА ОПЛАТОЮ ТІЛЬКО 50 ЦЕНТІВ, ВСТУПНОГО.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА:
ІВАН КАПТАНЮК, гол. рекорд. секретар.
Дано в Джерзи, Сіти, Н. Дж. 28 грудня 1921 р.

Імпорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна.
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

ДО РІДНОГО КРАЮ

ЕКСПРЕСОВИМИ КОРАБЛЯМИ ЧЕРЕЗ

ГАМБУРГ, БРЕМЕН, РОТТЕРДАМ, АНТВЕРПЕН І ГДАНСЬК

Старанна опіка і чесна обслуга. Каюти для всіх в третій клясі на 2, 4 і 6 осіб. Пашпорти і всі инші документи виробляємо без жадних клопотів для Вас. Переконайтеся а будете вдячні нам і самі собі.

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ до краю під гарантією. СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ ДО АМЕРИКИ І ПОЛАГОДЖУЄМО ВСІ СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ. В кождій потребі все вдавайтеся тільки до своєї української інституції, — Американсько-Українського Бюра. Наша шиеть-лічна чесна обслуга вехай буде для Вас найліпшою запорукою.

По всі інформації пишіть або приходіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.

520 E. 6th Street, NEW YORK, N. Y. — 322 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.

ЗА УПРАВУ БЮРА: — АКТИН ЛАШУН, пред.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ ЧЕРЕЗ КОРОТКИЙ ЧАС БУДЕМО ВИСЛАТИ

4 КАЛЕНДАРІ на рік 1922 за..... $1.50

Ілюстрований календар Т-ва „Просвіта" по 75 цент. — Календар Гарасима Чорнохліба по 60 цент. — Календар Укр. Нар. Союза по 60 цент. — Підручний календарик по 10 цент.

Всі повисші календарі вишлемо за $1.50.

Пишіть на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:

ГАМБУРГ ..... 3 каса $103.50
ДАНЦІГ' ..... " " .....$106.50 } + $5 податок
ЛІБАВИ ..... " " $110.00

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ

„ЛІТУЕНІЯ" - - - - - - 1. ЛЮТОГО
„ПОЛЬОНІЯ" - - - - - 22. ЛЮТОГО

Тадож новий пряма лінія між Лібав — Данціг — Галіфакс, Канада.

Зарезервуйте місце у наших уповажнених агентів у вашому місті, або BALTIC AMERICAN LINE, INC., Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York City.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА СКРИПОК.

ВИРОБЛЯЄ НАЙЛІПШІ СКРИПКИ З НАЙЛІПШОГО ІМПОРТОВАНОГО ДЕРЕВА.

ПОСІДАЄМО НА СКЛАДІ ВЕЛИКИЙ ВИБІР СКРИПОК КРАСВИХ — НІМЕЦЬКИХ І ЧЕСЬКИХ. — Продаємо по цінах подрібних і гуртовних. — Приймаємо в направу всякі ушкоджені скрипки, поправляємо старі як і другі інструменти. — Продаємо дерево на скрипки і другі части вгодні в обсяг скрипок. — Гарантуємо наші скрипки, а в разі оправданого невдоволення звертаємо гроші.

Гроші належить висилати на почтовий мані-ордер, експресовий перевід або готівкою в реджістованім листі. — На жадание висилаємо цінник.

Поручаючись ласкавому зглядам української публики остаємось з повагою Павло і Іван Гуменюк.

У всяких справах належить відносити ся до:

HOMENICK BROS., Violin Shop, 166 E. 2nd St., NEW YORK, N. Y.

AMERICAN BLACK SEA LINE

ПОСПІШНА ПАСАЖИРСЬКА ЛІНІЯ ПІД АМЕРИКАНСЬКОЮ ФЛЯГОЮ З НЮ ЙОРКУ ПРЯМО ДО

ОДЕССИ

ВИГІДНИЙ І СКОРИЙ S. S. ACROPOLIS відіде JANUARY 28th з Pier 34, Brooklyn, N. Y. о 12-ій в полудни.

Найліпша страва і обслуга.

Голоситись до льокальних агентів або

AMERICAN BLACK SEA LINE, 21-24 STATE STREET, NEW YORK CITY

МИХАЙЛО КЛИМ

НОТАР.

Продає шифкарти на всі лінії. Спроваджує Родини з краю. Виготовує афідевіти, податеднує всякі справи правничі і нотаріальні.

Продає і купує доми, лоти, фарми. Виробляє ревнки на доми, переводить купно і продажу домів, виробляє контракти. Асекурує будинки і рухоме домові. Посилає гроші до краю, скоро і безпечно. Повіряє йому справи пашпорцеві тощо і совістно. По всякі інформації звертайтеся ласкаво або листовно до:

MICHAEL KLEM 4934 So. Ashland Ave., CHICAGO, ILL. Telephone: Prospect 5006.

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ

ПРЕДСТАВИТЕЛЬ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.

Шифкарти на всі найвигідніші Кораблі.

Старанна опіка для родин.

Родимці! Бажаєте спитувати в краю надходячі СВЯТА, старайтесь замовити собі місце до відїзду, поки число відїжджаючих з кождим днем зростає.

Бажаєте вислати грошову поміч оставшій в краю рідні, висилайте її сейчас, щоб рідня Ваша змогла в час еще на СВЯТА таку отримати.

За важною порадою повинні віднестись з повним довірєм до власної Вам старої фірми, где вже полагоджують точно і реельно

G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ШИФКАРТИ через ГАМБУРГ, АНТВЕРП, РОТТЕРДАМ, БРЕМЕН І ДАНЦІГ, продаємо по помірних цінах. Пашпорти виробляємо до одного або двох днів. Посилаємо гроші до краю в доларах або марках по найвисшім курсі з повною ґарантією. По всякі інформації пишіть або звіть до:

EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY 116 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.

ДОПИСІ

КЛІВЛЕНД, О.

Большевики кочують до „Народної Волі".

Від якогось часу большевики „змуфувалися" зі своїми дописями до скрентовської „Народної Волі" (радше „Неволі"). Большевики вже бачать, що ніхто з Українців не хоче читати большевицьких „Щоденних Вістий", а хоч ще дехто і читає, то їм нічого не вірить, бо кождий з переконання добре знає, що „Укр. Щ. Вісти" нікого добрего не пишуть, лише дурниці, тай людям голови закручують.

Часом буває таке, що якийсь чоловік скаже якусь новину, а другий чоловік запитається, з якої часописи він се вичитав; а той скаже, що з „У. Щ. Вістий", то ніхто не хоче повірити в таку новину.

І тепер большевики зі своїми брехливими дописями кочують до скрентону, до „Народної Волі", бо — мовляв — „Народній Волі" ще повірять, бо Поляки признали її „популярнем пісмем". А друге тому, що „Народна Воля" є органом „Укр. Робітничого Союза" тай члени сего Союза її мусять читати, бо їм „Народна Воля" приходить до хати.

Большевики чваняться у своїх дописях в „Народній Волі", що вони є дуже мудрі, бо не купують українських бондів. А я вам, голодранці, скажу, що ви й не маєте за що сих бондів купувати, бо ви самі обдерті ходите. Як ішла добре робота, то ви не хотіли працювати, бо ви казали, що вам гроший не треба, бо в радянських республіках гроші не будуть істнувати, а радянська Росія вишле по вас червоні кораблі тай вас з Америки до радянських республік задармо забере. Ану, будьте ласкаві, господа большевики, напишіть в „Народній Волі", чому не приїзджають по вас червоні кораблі та не заберуть вас з Америки до обіцяного вам раю?

Ви любите критикувати всьо то, що є українське; а чому не критикуєте у своїх дописях Яцкова, Твердохліба, Ганкевича і їм подібних? Мабуть тому, що вони збраталися з Ляхами і їхню політику поправають. Для вас найбільшим ворогом у старім краю є др. Петрушевич, а в Америці українські Січовики. І тому ви найбільше ненавидите Січовиків, бо де Січовики є, там і українська народна робота іде як слід. В кождій місцевости є Січовики, там як в найліпшім порядку і українське віче опровадиться, а то завдяки нашим Січовикам.

Отжеж я відзиваюся до всіх Українців, живучих в Америці: Вступайте всі як один до Січової Організації! Не слухайте тих голодранців, котрі називають Січовиків контрреволюціонерами, бо большевики називають контрреволюціонером кождого Українця, котрий лише хоче вільної і самостійної України. Ми є сини сорокміліонового народу і між таким великим народом є люди, котрі потрафлять завести лад на нашій Україні — такий лад, що ще і другі народи пійдуть в слід за нами. Український нарід з давен давна стремів і нині стремить до того, щоби на Україні кождий мав рівне і однакове право. На Україні була республіка не тоді, коли в Европі про республіку ніхто нічого й не знав. Гонить геть від себе тих без нації! Ми є націю, наліхти і своєї нації не повинні встидатися, бо людина без нації не варта й на світі жити. Навіть скотина має свою назву, а большевик не має, отже видно, що те погане сотворіннє є ще гірше від скотини.

Подивіться на Ляхів, або на Жидів, від коли вони є розбиті, в приймов слушний час, що здобули собі волю. Але як би Жиди були забули свою націю, то були би потопилися між чужими народами і нині були б не відзискали своєї Палестини.

Совітська Росія своєї нації не зрікається, але протиною, бо навіть Україну називає „полудневою Росією". Уже четвертий рік істнує Совітська Росія, тя вже час було переводити вибори на Україні, нехай би український нарід сказав своє слово і вибрав на уряд таких людий, яких він любить. Україна має своїх людий, котрі можуть рядити Україною. Уже найвисший час, аби на Україні рядив український селянин робітник, а не Жиди, Москалі і Ляхи. Большевики догадувалися в Росії і на Україні так, що бідний нарід хоть тіла небишкіль. Ану, большевики, відпоїдьте в „Народній Волі", в котрій капіталістичній державі люди їдять трупів?

Проч з такою комуною! Комісарі тішили бідний нарід, що як большевизм в Росії утримається, то не будуть сплачувати царських довгів; а тепер всі царські довги признали сплачувати. А за що чотири роки ріялася в Росії і на Україні? Так по повалению царя Російський такий лад заволив, який тепер у Росії запроваджують, і не потрібно було чотири роки кров бідного народу проливати. Нині російський народ не потребував був з голоду гинути. Але большевики обіцяли народови золоті гроші на вербі, а як захопили державну власть у свої руки, то приватну власність зачали касувати, то відбрали в чоловіка навіть годинник з дзвіночком, здоровлє й життє у чоловіка, а навіть і жінку від мужа. Тепер російські комісарі вертають назад до капіталізму, який передше нищили, бо вже нині осягнули ті крісла, на яких перше міністри сиділи. А наші большевики в „Щ. Вістях" ще й тепер хвалять Росію і вишуть, що в Росії і на Україні робітники рядять. Хочби Троцького і царем поставили в Росії, то большевики все будуть казати, що Росією робітники правлять і все будуть її називати „робітничою Росією", бо вони вже так навчилися називати свою „матушку".

Парафіянин.

БАЛТІМОР, МД.

До чесних Українців з Балтімор і Куртіс Бей.

Дорогі Браття і Сестри!

Мали ми віче, на котрім було немало народу, але що з того, коли по вічу знов усе заснуло. Ганьба для нас, Українців у Балтімор і Куртіс Бей, що ми чули на вічу такі гарні слова двох бесідників і не навчилися з тих слів нічого.

Правда, декотрі сини Галицької Землі сповнили по можности свій народний обовязок, але де поділася решта тутешніх наших громадян?!

Дорогий Брате! Сповни свій народний обовязок і не стагай на себе народового гніву. Ставай у ряди свідомих Українців і підопри позичку нашого галицького правительства, котре бажає визволити свій рідний край з ярма нелюдських наїзників. Будь певний, Брате, що на тім нічого не отратиш, а за добре діло чекає Тебе нагорода, яку Тобі дасть Твій власний нарід.

Хто ще не купив українського бонду, той нехай прийде в неділю, 29. січня, пополудни, до парохіяльної галі в Куртіс Бей і нехай його купить. Вічевий комітет буде там записувати людий на позичку.

Громадянин.

СТАМФОРД, КОНН.

Коляда на поміч жертвам війни.

При нагоді Різдвяних свят стамфордські Українці, як попередних років так і сего року, ходили з колядою, і хоч тяжкі часи і невеличка громада, а закладували $30.40 на українських інвалідів і на сироти по українських жовнірах. Колядувати ходили слідуючі добродії: В. Блащук, С. Куривчак, І. Гринюк, П. Хома, М. Коба, М. Кресан і Д. Малинин.

Зложили свої датки отсі жертводавці: Василь Блащук $3.90; Іван Каштанюк $2.00; О. Гринишин $1.40; С. Куривчак, П. Хома, М. Сливинський, М. Коба, В. Брезн, П. Кость, Г. Заплатинський, А. Ковальська, П. Тирчик, І. Тирчик, К. Гринюк, М. Матрофель, С. Кольбіна, А. Городецький, І. Дорош, І. Германович, М. Кресан, Д. Малинин і С. Бей по $1.00; К. Фенюк, М. Коба, Д. Кринецький, І. Кресан, М. Балярик, Д. Королюк, І. Бояновський, І. Терлак і І. Солтис по 50 цент.

Всім жертводавцям щира подяка.

Михайло Кресан,

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Дальші жертви на Український Сирітський Захист у Львові.

В 6-тім числі „Свободи" (з 10. січня б. р.) був оголошений лист від настоятеля Українського Сирітського Захисту у Львові, з просьбою о поміч для бідних учениць-сиріт. Тоді було оголошено на ту ціль 5 доларів.

Тут подаю імена нових жертводавців: Іван Ціслішський $2.00; Василь Галан, Михайло Чанс, Стефан Чайковський, Марія Маркевич, Михайло Сенітович, Теодор Галаник, Парася Дітчик, Александра Тихнович, Дмитро Савчак, Гелена Щерофська, Марія Сай і Ксеня Мельникович по $1.00; Сем Фінкельштайн 50 цент. — Разом $19.50. До сеї кноти я доложив $6.50 і дня 21. січня б. р. викупив чек „Американ Експрес Компаніи" на 25 долярів (число посвідки 2649530) та того-ж дня вислав до Земельного Банку Гіпотечного у Львові з приполученем виплатити сї гроші настоятельці Сирітського Захисту у Львові.

На руки Пп. Анни Легкун зложили на тусаку ідіть до зарах тов. „Богорудчани" в Ню Йорку (283 відділ У. Н. Союза) дня 22. січня б. р.: Олекса Ходоровський, Петро Гаврилець, Михайло Комарницький, Каролина Квасняк, Василь Касєк, Катерина Генсекс, Іван Гавришко, Василь Колиба, Никола Мартинець, Анна Павлик, Йосиф Мартинець і дані С. Р. Турчани з Бруклина, Н. Й., по $1.00. — Разом $12.00.

Зібрав п. Николай Рожбицький: від себе $2.00; Панько Буждиган $2.00; Івась Іваків, Василь Заячковський і Йосиф Ганцик по $1.00. — Разом $7.00.

Пані Юстина Дубкович-Кузьмин з Тейлор, Па., прислала в реґістрованім листі $1.00.

Сю другу збірку (20 долярів) вислав я дня 24. січня б. р. чеком „Американ Експрес Компаніи" квоту $19.00 — $1.00 коштовної пересилка — (число посвідки 2408770) до Земельного Банку Гіпотечного у Львові, а ся інституція передасть сї гроші настоятельці згаданого захисту у Львові.

Всім жертводавцям в імени обдарованих сиріт у Львові складаю щиру і сердечну подяку.

Михайло Галан.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Звіт з народних нарад.

На наради, які були заповіджені на день 22. січня б. р., прибули Українці не лише з Ню Йорку, але також з Бруклина і з Джерзи Сіти. Ціла „Народного Дому" була повна людий.

Наради розпочав др. С. Демидчук відспіванем гимну „Ще не вмерла Україна".

П. Задорецький подав до відома загальну програму теперішної народної праці серед Українців в Ню Йорку, а також програму такої праці на будучий час. Відтак покликав д-ра С. Демидчука, щоби він здав звіт з тижневої праці організаційної.

Др. С. Демидчук заявив присутним, що він радо хоче помогти свому народови в його визвольній роботі, а особливо в справі нашої „Рідної Школи". Що наш нарід розуміє вагу і значінне своєї школи, то доказом того ті жертви, які він на потреби тої школи складає. Ці жертви висилається зараз у призначене місце і в рідним краю на сї жертви від нас нетерпеливо очікують.

Дальше говорив знова П. Задорецький і просив присутних, аби не лишали нашого рідного краю без ратунку, то щоби купували українські бонди, бо тим ми поможемо нашому правительству докінчити розпочате ним діло, то є висвободити наш рідний край з польського ярма. Бесідник відносся з просьбою до представителів усіх товариств та до всіх українських громадян в Ню Йорку, щоби кождий і кожда купували по своїй змозі бонд і тим доказали, що ми є дійсно зріла українська громада, яка бажає для свого народу свободи, а не польського ярма. Кромі сего ми повинні подбати, щоби в день нашого народного свята (віча, яке має відбутися в неділю, 29. січня) не закралися до нас наші вороги, котрі хотять нам на кождім кроці шкодити, як уже шкодили попередно.

По сім наступив фінансовий звіт, який зда тов. Мандзюк. Він представив присутним усі добровільні датки на сю організацію, котрі були зложені в протягу трох місяців. Рівнож подав до відома, скільки було розходу і скільки лишилося в него готівки. Сей звіт присутні приймили до відома без жадних закидів.

Відтак др. Демидчук представив обширно значінне сеї організації та сказав, що в теперішнім часі всюди організаційна робота мусить бути сильна всесторонно уладнована. Всі Українці, котрі спосібні до народної праці, повинні би дати хотяй маленьку жертву, як одна могуча армія, до спільної і творчої праці для рідного краю. Від нас вимагають тоті наші рідні браття і сестри, котрі намагаються зломити кайдани, наложені ворогами на наш нещасний та неволений рідний край.

Вінця приступлено до вибору уряду „Ліги укр.-американських Горожан і Ветеранів". До сего уряду зістали вибрані: С. Дембіцький, голова; М. Дусновський (бувший жовнір), заст. голови; І. Мілецький, секр.; Т. Дубас, касієр. Окрім того вибрано організаційний суд до полагоджування різних спорів у сій організації з між нашими громадянами в Ню Йорку. Судіями вибрані: Ю. Хомів, І. Федун і М. Соловський.

Наради закінчено відспіванем пісні „Не пора Москалеві й Ляхови служить".

Тимко Мілецький,
секр. зборів.

СЛІДИ НАЙДАВНІЙШИХ ЛЮДЕЙ НА ЗЕМЛІ

(З Бюлетену Географічного Товариства).

Недавно отсе часописи принесли звістку, що розкопуючи глибоку печеру в Родесії, в південній Африці, викопано старий людський череп, якому рахують десятки тисяч літ. Се найдавніший слід людського життя, який доси найдено в африканських нетрах і дає дослідів передісторичних часів і первісних людських пород та находка може мати велике значіння.

Як відомо, людське життя на землі дуже й дуже давне. Годі точно сказати, коли воно почалося, та приблизно рахують, що яких пятьсот тисяч літ тому зявилися вже люди, яких можна назвати людьми. Відомо також, що людський рід не почався в Европі. Тільки в послідних тисячиліттях Европа стала головним полем людського поступу і цівілізації. Та ні одна з тих людських пород, які чергою заселяли Европу на всім протязі людського життя на землі, там не зродилася. Доси всі наукові досліди показували на те, що всі ті людські породи одна за одною примандровували в Европу з Азії, також як з Азії заселяся коні, корови та инша худоба. Одначе саме та находка в африканська находка може захитати ту азійську теорию розселення людей і допускає можливість, що Африка була колискою що найменш одної людської породи, яка потім осілася в Европі, т. зв. „неандертальської людини".

Найдавнійша людська порода, яка залишила по собі сліди в Европі, т. с. зв. — „гайдельбергські люде", що жили яких 200.000 літ тому. Гайдельбергськими називають їх тому, що в місті Гайдельберг в Німеччині найдено їх слід, а саме кістки з голови чоловіка того часу. По кістках тих видно, що „гайдельбергський чоловік" був вже людиною, а не т. зв. „малпочоловіком", якого череп віякрито на острові Джава в Азії і який жив 250.000 літ раньше.

Більше як сто тисяч літ пізнійше, а саме яких 78.000 літ тому назад від нашого часу, зявився в Европі вже новійший тип людини, т. зв. „неандертальської", теж так названої після того, як її сліди найдено перший раз в Неандерталь в Прусії. Черепи і кістки тих пізнійших людей долежали до нашого часу в досить великім числі в різних місцях Франції, Німеччини, Бельгії, Хорватії та на островах Середземного Моря. „Неандертальскі" люде жили в камяних печерах та здобували собі прожиток полюючи на череди дикої худоби, оленів і коней. Вони стоять вже богато висше в порівнанню з „гайдельбергськими", та все ще не доросли того ступня розвою, на якім стоять теперішні дикуни.

Нова африканська находка належить саме до того неандертальського типу, тільки найдений череп в дечім ще більш примітивний як дотеперішні европейські находки і тому допускає можливість, що неандертальські орди зайшли в Европу з Африки.

В Европі вони зникли яких 25.000 до 30.000 літ тому і за ними послідувала та людська порода яка ще й тепер живе на світі.

НАЙНОВІШИЙ КЕТЛЬОГ КНИГАРНІ ПЕРШОГО БАЗАРУ ВИШЛЕМО БЕЗПЛАТНО

FIRST BAZAR 84 E. 7th St.

КУПУЙТЕ ГУМОРИСТИЧНО-САТИРИЧНИЙ ЖУРНАЛ „БУДЯК"

видавний у Львові. До продажі в ч. 13 і 14. Поодиноке число 5 цнт. з пересилкою. Пишіть на адресу:

SVOBODA, Box 529, Jersey City, N. J. 83 Grand Street

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Уряд Тов. „Запор. Січ", ціл. 155 У. Н. Союза пошукує в дуже важній справі свого члена МАТВІЯ ЛИТВИНА Хтобе о нім знав або він сам, прошу зголоситися до вище згаданого уряду на адресу: Mik Cumber, 782 State St., Perth Amboy, N. J. 19-21

НА ПРОДАЖ ШЕВСЬКА РОБІТНЯ на дуже корисною умовою. Бизнес виробляй між Українцями, Поляками і другими. Продаю з причини обняття другого бизнесу. Прошу голоситися до адресу: Bronislaw Yaniszewski, 106 Morris St., Jersey City, N. J. 19-24

Пошукую ФЕДЬКА МУЗИКИ. Прошу голоситися до: P. Zbylszyn, General Delivery, Detroit, Mich. 21-22

ВОЛИНЦІ замешкуючі по инших місцевостях: хто повідомить мене де можна знайти перевідчика, то за подяку нагороди, голосити до: Nick Banyr, 13 East 21st St., Box 378, Bayonne, N. J. 20-21

НА ПРОДАЖ 16 книг українського письма, нового, від 6 поштового до 42 ройти. Голосити до польської друкарні: 61 East 21st St., Bayonne, N. J. 20-23

НИКОЛАЙ ГЕРМАН DELICATESSEN

227 Ave. B, near 14th St., New York

Український склад всяких ковбас найліпшого гатунку і ґарантованих. Старородних ковбаса, шинка, пуджиц колонка, кишки і сальцесон свого власного виробу. ЦІНИ УМІРКОВАНІ, УСЛУГА ЧЕСНА.

ДО КРАЮ

можемо відіслати кождого хто схоче працювати на кораблі кілька годин дешо при легкім занятю. Пашпорти на виїзд подготовлено по прибутю до нас. Звертіться до:

GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НОВА ЛЯМПА ПАЛИТЬ 94% ПОВІТРЯ

Перевисшає електрику і ґаз.

Нова олійова лямпа, яка дає подивугідну, яскраву, приємне світло світло, навіть лїпше як ґаз або електрика, бо дала пробовіна правительством Злуч. Держав і 35 первородними університетами і знайдено як вигідніше 10 звичайних олійових лямп. Світить без одору, диму або шипіння, не треба помповання, є поєдинча, чиста, безпечна. Палить 94% повітря і 6% звичайної нафти (уголький олій).

Винахідчик К. О. Johnson, 609 W. Lake St., Chicago, годиться вислати лямпу на 10 денну пробу ДАРОМ або продать дане одно ДАРОМ першому уживателеви в кождій місцевости, хто поможе йому зарекомендувати її. Пишіть днесь по всі подробиці. Такоже питайте його о поясненнє, як можете дістати аґентуру і без досвіду та трошей, заробити $250 до 500 місячно. 256f—

ВІД 10. СІЧНЯ С. Р.

ДОК. МЕД. МУСІЯ КАДЕЦЬ

50 ST. MARKS PL. (8th St.) коло Другої Евеню

буде приймати щоденно від 11—1 попол. в 6—8 вечер. У неділі і свята 9—1 попол.

Телефон: Dry Dock 1115

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЖИН І ЖЕНЩИН

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

ЛІЧИТЬ ВСІ ХРОНІЧНІ ЗА-СТАРІЛІ СЛАБОСТИ МУЖИН

ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.

Dr. ZINS

110 EAST 16th STREET NEW YORK

Год. від 9. рано до 8. вечер В неділі від 9. рано до 4. попол.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР С. М. КАУФМАН, М. Д.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І ЖІНУЕ.

Годині приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.

111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мужин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає ведужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG

204 — 2nd AVENUE, кожи 17, в 18. Улиці

NEW YORK, N. Y.

Годині приняття: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон 1882 Stuyvesant

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА Українські Лікарі

Без ріжниці в котрій стороні Шікаґо або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і звертайте увагу.

2231 W. CHICAGO AVE. Tel. Seeley 4242 West side.